

Glosar de termeni

Achenă – fruct uscat indehiscent (care nu se deschide la maturitate), ce conține o singură sămânță și are peretele fructului neaderent la aceasta.

Acuminat – cu vârful lung ascuțit și marginile concave.

Amenajament – planul de management, elaborat o dată la 10 ani, al unei suprafețe de pădure.

Amplex – referitor la modul de reproducere al amfibienilor, la care masculul ”îmbrățișează” femela cu membrele anterioare, fie în zona axilară fie în zona lombară a acesteia.

Aristă – prelungire filiformă, de obicei rigidă, cu care se continuă nervura mediană a unor piese florale (paleile inferioare a unor plante din familia Poaceae) sau frunze.

Autumnal – toamna.

Bacă – boabă, fruct indehiscent, cu învelișul cărnos sau zemos, cu una sau mai multe semințe (ex: fructul viței-de-vie).

Batracieni – amfibieni fără coadă, broaște.

Bulbil – bulb mic rezultat din muguri transformați.

Calatidiu – inflorescență cu flori agregate sesile, dispuse la vârful unei axe de obicei discoidală, caracteristică plantelor din familia Asteraceae.

Capsulă – fruct uscat dehiscent (care se deschide la maturitate), format din mai multe carpele concrescute, cu una sau mai multe loji, ce conțin numeroase semințe (ex: la castanul necomestibil).

Cimă scorpioidă – tip de inflorescență la care axa principală se termină în floare, iar ramurile se dezvoltă în planuri diferite și numai în același sens (caracteristică plantelor din familia Boraginaceae).

Colet – punctul sau zona în care tulpina unei plante se întâlnește cu rădăcina acesteia.

Compoziție – modul de asociere a speciilor de plante de pe o anumită suprafață și procentele de participare a acestora.

Consistență – gradul de acoperire a solului de către coroanele plantelor arborescente de pe o anumită suprafață.

Corimb – inflorescență plană sau convexă, cu ramuri inegale, așezate spiralat la niveluri diferite pe axa florală, care poartă flori ce se dispun aproape la același nivel (ex: la soc).

Cosmopolit – specie cu o largă răspândire mondială.

Cuspidă – structură alungită, terminată într-un vârf ascuțit.

Cutină – substanță ceroasă secretată de protoplasmă, care impregnează membrana celulelor epidermice, stratul superficial formând cuticula.

Detritus – substanță organică moartă.

Dioic – flori care au separat stamine (parte bărbătească) și pistile (parte femeiască), dispuse pe plante diferite.

Discolor – cu mai multe culori (despre frunză), diferit colorat pe cele două fețe.

Diseminare – răspândirea semințelor sau a altor germeni (ex: spori).

Dorsal – care se află în regiunea posterioară a unui animal, privitor la această regiune.

Drajon – lăstar al unei plante crescut de pe rădăcină, din care se poate dezvolta o nouă plantă.

Drupă – fruct, de obicei indehiscent, cu miezul cărnos și zona centrală sclerificată, dură (sâmbure), ce conține una sau două semințe (ex: fructul de la prun).

Emergență – ieșire a unui corp, a unei substanțe, a unei radiații din mediul unde se găsește.

Epigină – structură chitinoasă prezentă la aranee. Este plasată pe partea ventrală a abdomenului și acoperă orificiile genitale.

Emarginat – cu vârful știrbit.

Estival – vara.

Fistulos – tubulos, cilindric și găunos (frunza la ceapă, tulpina la unele graminee sau apiaceae).

Frutescent – asemănător unei tufe mici, lignificată numai în porțiunile tulpinale inferioare.

Geniculat – brusc răsfrânt, în formă de genunchi.

Glabru – nepăros, nud.

Hermafrodit – floare (plantă) ce posedă atât stamine (parte bărbătească) cât și carpele (parte femeiască).

Herpetofaună – speciile de amfibieni și reptile considerate împreună.

Hibernare – fenomenul de încetinire a proceselor metabolice, cu scopul economisirii rezervelor din organism. Se desfășoară la cele mai multe specii în sezonul hiernal, dar la unele specii și în sezonul estival.

Hibridizare – reproducere încrucișată între indivizi din specii diferite.

Hiernal – iarna.

Holarctic – răspândit în emisfera boreală pe continenul Nord-American și Eurasia.

Imparipenat – inegal penat, terminat cu o foliolă fără pereche (ex: frunza de la salcâm).

Juvenil – individ tânăr.

Lanceolat – de forma unui vârf de lance (tip morfologic de frunze), aproximativ de 3–6 ori mai lung decât lat, cu lățimea maximă la mijloc și ascuțit la ambele capete.

Larvă – organism aflat în primă fază evolutivă, după ieșirea din ou.

Ligulă – formațiune membranoasă aflată la limita dintre teaca și limbul frunzei la plantele din familia Poaceae; apendicele dilatate al unor petale (pentru plante din familia Caryophyllaceae ori Ranunculaceae) sau a limbului unor flori (la plante din familia Asteraceae).

Lizieră – margine a unei păduri, zona unde se învecinează pădurea cu terenul neîmpădurit.

Melifer – care produce miere.

Mericarpic – fructuleț, unitate a unui fruct care la maturitate se desface.

Metamorfoză – a-și schimba înfățișarea, a (se) schimba, a (se) preface.

Monoic – flori care au separat stamine (parte bărbătească) și pistile (parte femeiască), dar pe aceeași plantă.

Mormoloc – larva cu coadă a batracienilor, în primă fază evolutivă, având branhiile în loc de plămâni.

Mucronat – vârf scurt, subțire și neînțepător din partea de la apexul frunzei, ca o continuare a nervurii principale.

Nimfă – stadiu în dezvoltarea indivizilor aparținând la diferite grupe de nevertebrate, imediat înainte de atingerea stadiului adult.

Nuculă – fruct uscat cu o singură sămânță, indehiscent, cu învelișul osos sau scorbos (ex: la tei).

Nutant – cu partea terminală aplecată în jos și în afară (ex: poziția florii la ghiocel).

Oblong – alungit, elongat, lungăreț; de aproximativ două ori mai lung decât lat, cu marginile paralele și vârfurile obtuze.

Obovat – invers ovat, cu lățimea cea mai mare în treimea de la vârf.

Oblanceolat – invers lanceolat.

Omnivor – care se hrănește atât cu produse de origine vegetală, cât și cu produse de origine animală.

Ovat – de forma unui ou, mai lung decât lat, cu lățimea cea mai mare în treimea de la bază.

Ovipar – dezvoltarea puilor se face în ouă, depuse de femelă în pontă.

Ovovipar – dezvoltarea puilor se face în ouăle purtate de femelă până la eclozarea acestora, fără a exista placentă.

Paleartic – răspândit în nordul continentului Asiatic și în Europa.

Palee – structură membranoasă (de obicei în pereche) care acoperă florile plantelor din familia Poaceae.

Palpi maxilari – articole intrând în constituția aparatului bucal.

Panicul – inflorescență compusă piramidală, cu ramuri răsfirate, descrescânde, cu numeroase flori (ex: inflorescența multor plante din familia Poaceae).

Papus – smoc de peri sau scvame, dispuse deasupra unor fructe și care ajută la diseminarea acestora (ex: fructul multor plante din familia Asteraceae).

Pedipalp – apendice articulat prezent la unele nevertebrate (arane) ce la masculi se transformă morfologic și anatomic fiind implicat în reproducere.

Pivotant – de tipul unui țăruș, ascuțit, cu ramificație de ordinul I bine reprezentată.

Plastron – scutul ventral al carapacei țestoaselor.

Pontă – totalitatea ouălor, icrelor, depuse de o femelă.

Prevernal – începutul primăverii.

Pubescent – acoperit cu peri fini, moi, scurți și mai rari.

Racem – inflorescență racemoasă, cu axa principală ce poartă pediceli scurți, aproape egal de lungi, terminați cu flori solitare, florile deschizându-se de la bază înspre vârful inflorescenței (ex: multe plante din familia Brassicaceae).

Ritidom – strat extern al scoarței arborilor bătrâni, alcătuit din țesuturi moarte care se desprind în lamele subțiri.

Ruderal – plante care vegetează pe grămezi de molozuri, gunoi sau pe ruine.

Rut – perioada de împerechere.

Samară – fruct uscat indehiscent, turtit, cu peretele dilatat într-o aripă membranoasă (ex: la frasin).

Scap – tulpină, pețiol, peduncul al unei plante; peduncul floral, fără frunze, neramificat, care se dezvoltă direct pe sol (ex: inflorescența de la bănuței).

Schema de plantare – modul în care puietii forestieri sunt amplasați în teren și distanțele dintre aceștia.

Sectat – care are lobi cu incizii mari, ce ajung până la nervura mediană (în cazul frunzelor penate, ex: mărarul) sau până la baza frunzei (în cazul funzelor palmate, ex: smochinul).

Segetal – plantă care vegetează în semănături.

Sempervirescent – mereu verde, cu frunze persistente și în timpul iernii (ex: frunzele la cimișir).

Serat – Frunze sau alte organe ale plantelor care au marginile cu incizii mici, ce determină apariția unor dinți ascuțiți, îndreptați către vârful organului respectiv.

Serotinal – sfârșit de vară, început de toamnă.

Sesil – lipsit de pețiol (frunzele) sau de peduncul (florile).

Setă – păr aspru, rigid și lung.

Silicvă – fruct uscat, dehiscent, alungit (de cel puțin trei ori mai lung decât lat) format din două carpele concrescute, cu mai multe semințe (specific multor plante din familia Brassicaceae, cum ar fi varza).

Siliculă – fruct uscat, dehiscent, care are lungimea și lățimea aproximativ egale, format din două carpele concrescute, cu mai multe semințe (specific multor plante din familia Brassicaceae, cum ar fi traista-ciobanului).

Sinantropic – ecologic asociat cu omul.

Starea de masiv – momentul în care puietii dintr-o plantație forestieră își ating coroanele, punând astfel stăpânire pe sol.

Sulcat – brăzdat, prevăzut cu brazde longitudinale mai profunde.

Tăieri de igienă – extragerea arborilor uscați, ruți, bolnavi, afectați de poluare.

Tinctorial – colorant, folosit pentru vopsire.

Tomentos – organe ale plantelor acoperite cu peri scurți, deși, păslos-împlețiți.

Traheobranhii – componente ale aparatului respirator la unele nevertebrate acvatice.

Tricuspidat – cu trei cuspidate.

Tubercul digital – protuberanță a tegumentului la unele specii de amfibieni.

Umbelă – inflorescență monopodială, cu flori dispuse la aproximativ același nivel, pe pedunculi (numiți radii) ce pornesc din același punct și se desfac pe un același plan. Poate fi simplă sau compusă (caracteristică plantelor din familia Apiaceae).

Unitate amenajistică – cea mai mică suprafață de pădure, din punct de vedere administrativ.

Vaginat – (despre frunză) prevăzut cu vagină sau o teacă bine dezvoltată (ex: frunzele multor plante din familia Apiaceae).

Ventral – abdominal, din regiunea pântecelui.

Vernal – primăvara.

Vivipar – dezvoltarea puilor în uterul femelei, de care sunt atașați prin placentă.

Zoochor – răspândirea (plantelor, semințelor, fructelor, sporilor) prin intermediul animalelor.